

USTAVNI SUD
BOSNE I HERCEGOVINE

УСТАВНИ СУД
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

CONSTITUTIONAL COURT
OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

COUR CONSTITUTIONNELLE
DE BOSNIE-HERZÉGOVINE

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, odlučujući o Prijedlogu za razrješenje sudije Ustavnog suda Bosne i Hercegovine Krstana Simića broj K-I-15/10 od 4. marta 2010. godine, u skladu sa članovima VI/1.c) i II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine, članom 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, članom 101. stav 2. u vezi sa stavom 1. alineja 5. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik Bosne i Hercegovine» br. 60/05, 64/08 i 51/09), u sastavu:

Miodrag Simović, predsjednik

Valerija Galić, potpredsjednica

Constance Grewe, potpredsjednica

Seada Palavrić, potpredsjednica

Tudor Pantiru, sudija

Mato Tadić, sudija

David Feldman, sudija

Mirsad Ćeman, sudija

na Vanrednoj plenarnoj sjednici održanoj 8. maja 2010. godine donio je jednoglasno

ODLUKU

Utvrđuje se da je sudija **Krstan Simić** prekršio član 94. stav 2. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine jer je svjesno narušio ugled i dostojanstvo Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kao i ugled i dostojanstvo sudije.

Sudija **Krstan Simić** se, u skladu sa članom VI/1.c) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 101. stav 1. alineja 5. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, razrješava dužnosti sudije Ustavnog suda Bosne i Hercegovine.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

U skladu sa članom VI/5. Ustava BiH, ova odluka je konačna i obavezujuća i ne podliježe preispitivanju ni pred jednim zakonodavnim, sudskim ili upravnim organom.

Ova odluka se, u skladu sa članom 101. stav 2. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, dostavlja Narodnoj skupštini Republike Srpske, kao organu koji je izabrao sudiju Krstana Simića, kako bi, u skladu sa članom VI/1.a) Ustava BiH, izabrala novog sudiju Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, umjesto razriješenog sudije Krstana Simića.

Odluku objaviti u «Službenom glasniku Bosne i Hercegovine», «Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine», «Službenom glasniku Republike Srpske» i «Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine».

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Na osnovu Zaključka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine sa Vanredne plenarne sjednice održane 29. januara 2010. godine, predsjednik Ustavnog suda Bosne i Hercegovine je, u ime Ustavnog suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud), 4. marta 2010. godine podnio Prijedlog za razrješenje sudije Ustavnog suda Krstana Simića broj K-I-15/10, zbog povrede člana 94. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Ustavni sud je 30. novembra 2009. godine primio dopis Foruma roditelja RS-BiH iz Banje Luke uz koji je dostavljeno pismo (dostavljene su 1, 2. i 4. stranica pisma) sudije Ustavnog suda Krstana Simića, upućeno predsjedniku političke partije Savez nezavisnih socijaldemokrata (u daljnjem tekstu: SNSD) i predsjedniku Vlade Republike Srpske Miloradu Dodiku.

3. Nakon objavljivanja sadržaja navedenog pisma u medijima, predsjednik Ustavnog suda se konsultirao sa domaćim sudijama Ustavnog suda. Zaključeno je da se pitanje istupa sudije Krstana Simića, u smislu člana 95. Pravila Ustavnog suda, raspravi na posebnoj plenarnoj sjednici Ustavnog suda. Također, zaključeno je da se od sudije Krstana Simića zatraži pisano izjašnjenje na dopis Foruma roditelja i povodom pisma koje je uputio predsjedniku političke partije SNSD i predsjedniku Vlade Republike Srpske.

4. Na osnovu prethodnog zaključka, od sudije Krstana Simića je 3. decembra 2009. godine zatraženo pisano izjašnjenje na dopis Foruma roditelja i sporno pismo upućeno predsjedniku političke partije SNSD i predsjedniku Vlade Republike Srpske.

5. Sudija Krstan Simić je 14. januara 2010. godine Ustavnom sudu dostavio pisano izjašnjenje.

6. Ustavni sud je 29. januara 2010. godine održao Vanrednu plenarnu sjednicu na kojoj je vodio preliminarnu raspravu pod tačkom dnevnog reda: «Informacija i zauzimanje stava o javnim istupima Krstana Simića, sudije Ustavnog suda Bosne i Hercegovine». Ustavni sud je zaključio da se do nastavka Vanredne plenarne sjednice Ustavnog suda pribave svi relevantni dokazi, materijali i dokumentacija, te da se na osnovu toga sačini prijedlog za eventualno razrješenje sudije Krstana

Simića, kako bi Ustavni sud raspravio i odlučio o tome da li postoje razlozi za njegovo razrješenje. Uz to, Ustavni sud je zaključio da se Prijedlog za razrješenje, zajedno sa kopijom svih dokaza, materijala i dokumentacije, dostavi sudiji Krstanu Simiću radi izjašnjenja, uz poziv da to učini u roku od najkasnije 14 dana.

7. Ustavni sud je 4. februara 2010. godine, u skladu sa članom 33. Pravila Ustavnog suda, zatražio od predsjednika Vlade Republike Srpske kopiju treće stranice navedenog pisma. Predsjednik Vlade Republike Srpske nije dostavio odgovor na zahtjev Ustavnog suda.

8. Ustavni sud je, također, 4. februara 2010. godine, u skladu sa članom 33. Pravila Ustavnog suda, zatražio od Alternativne televizije Banja Luka i Radio-televizije Republike Srpske, a 12. februara 2010. godine od Radio-televizije Bosne i Hercegovine i Radio-televizije Federacije Bosne i Hercegovine, kompletne audio-video zapise sa press-konferencije koju je 8. januara 2010. godine održao sudija Krstan Simić u Banjoj Luci.

9. Ustavni sud je 4. februara 2010. godine, u skladu sa članom 33. Pravila Ustavnog suda, zatražio od revije «Slobodna Bosna» iz Sarajeva kompletan audiozapis (snimak) intervju/razgovora sa sudijom Krstanom Simićem, koji je bio predmet članaka ove revije od 31. decembra 2009. godine i 7. januara 2010. godine, te, u slučaju da se ne može dostaviti ovaj snimak, pisanu izjavu novinara o autentičnosti citiranih izjava sudije Krstana Simića.

10. Od 12. februara do 25. marta 2010. godine Alternativna televizija Banja Luka, Radio-televizija Republike Srpske, Radio-televizija Bosne i Hercegovine i Radio-televizija Federacije Bosne i Hercegovine dostavili su raspoložive materijale koje su emitirali u odgovarajućim emisijama.

11. Ustavni sud je 16. februara 2010. godine primio pisanu izjavu novinarkе revije «Slobodna Bosna» N. D. o autentičnosti citiranih izjava sudije Krstana Simića, koje su objavljene u člancima ove revije od 31. decembra 2009. godine i 7. januara 2010. godine.

12. Prijedlog za razrješenje dostavljen je sudiji Krstanu Simiću 8. marta 2010. godine. Sudija Simić u ostavljenom roku od 14 dana nije dostavio pisano izjašnjenje.

13. Ustavni sud je 25. marta 2010. godine nastavio Vanrednu plenarnu sjednicu na kojoj je vodio raspravu pod tačkom dnevnog reda: «Razmatranje Prijedloga o razrješenju sudije Ustavnog suda Bosne i Hercegovine Krstana Simića». Ustavni sud je utvrdio da se postupak razrješenja dužnosti sudije Ustavnog suda može definirati kao *ad hoc* postupak *sui generis* prirode, za koji ne

postoje detaljna pravila vođenja postupka. Zbog toga, primjenom člana 79. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je zaključio da se sudiji Krstanu Simiću mora garantirati pravičan postupak, što uključuje sve principe koji su propisani članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija). Dalje, Ustavni sud je sudiji Simiću dao priliku da se pred svim sudijama Ustavnog suda tokom postupka na sjednici izjasni o svim navodima iz Prijedloga za razrješenje. Zatim je Ustavni sud raspravio prethodna pitanja, donio zaključak da prekine sjednicu do 8. maja 2010. godine kako bi Ustavni sud u međuvremenu sudiji Simiću, na njegov zahtjev, dostavio traženu dokumentaciju, omogućio pristup i uvid u određene dokumente Ustavnog suda i dao dovoljno vremena da angažira pravnog zastupnika prema svom izboru. Sudiji Simiću je ostavljen rok od 15 dana da dostavi svoje pisano izjašnjenje na Prijedlog za razrješenje. Također, Ustavni sud je zaključio da će 8. maja 2010. godine održati raspravu i u slučaju da sudija Simić ne angažira pravnog zastupnika, ne dostavi pisano izjašnjenje ili ne dođe na zakazanu sjednicu. Navedeni zaključci, sa kojima se sudija saglasio, usmeno su saopšteni sudiji Simiću.

14. Pismima broj K-I-16/10 od 26. marta i 5. aprila 2010. godine navedeni zaključci Ustavnog suda su dostavljeni sudiji Simiću i u pisanoj formi.

15. Sudija Simić je 4. maja 2010. godine dostavio pisano izjašnjenje u kojem je, između ostalog, informirao Ustavni sud da neće prisustvovati nastavku Vanredne plenarne sjednice zbog privatnih razloga. Također, sudija Simić nije angažirao pravnog zastupnika niti je izvršio uvid u spise Ustavnog suda.

16. Ustavni sud je 8. maja 2010. godine nastavio Vanrednu plenarnu sjednicu u odsutnosti sudije Simića.

III. Činjenično stanje

17. Ustavni sud je 30. novembra 2009. godine primio dopis Foruma roditelja RS-BiH iz Banje Luke, uz koji su dostavljene 1, 2. i 4. stranica pisma sudije Simića, upućenog predsjedniku SNSD-a i predsjedniku Vlade Republike Srpske. Datum pisanja pisma nije naznačen, međutim, prema njegovom sadržaju i izjavi samog sudije Simića, ono je upućeno tokom maja 2009. godine, prije izbora aktuelnog predsjednika Ustavnog suda. Na raspravi koja je održana 25. marta 2010. godine, pod tačkom dnevnog reda: «Razmatranje Prijedloga o razrješenju sudije Ustavnog suda Bosne i

Hercegovine Krstana Simića», kao i u svom pisanom izjašnjenju od 4. maja 2010. godine, sudija Simić je potvrdio da je on autor navedenog pisma.

18. U predmetnom pismu, između ostalog, sudija Simić opisuje svoju poziciju u Ustavnom sudu i proces donošenja odluka u Ustavnom sudu, komentira određene predmete o kojima se odlučivalo u Ustavnom sudu ili o kojima se još uvijek odlučuje. Između ostalog, sudija Simić u pismu navodi:

«[...]

Nisam siguran kada su u pitanju strateške odluke (političke) da na strance ne može uticati OHR, ali sudije pojedinci nisu u mogućnosti izvršiti bilo kakvo lobiranje na strance, a u sporovima kao što je Malbašić ne treba lobirati Bošnjake i Hrvate, jer njima je uvijek evidentan interes Federacije i slično.

[...]

Uostalom, uvijek Ti stojim na raspolaganju ali u frci i trci koja Te okružuje bojim se da malo koristiš moje iskustvo i mogućnosti, a moj stav nije da Ti se namećem, jer sam svjestan u kakvim problemima bitišeš [...]» (stranica druga, pasus sedmi).

19. Sudija Simić na kraju pisma komentira rad jednog službenika Vlade RS i člana SNSD-a u smislu da preporučuje to lice, člana SNSD-a, za određenu poziciju u Vladi RS, navodeći da se to lice konsultira s njim. To je u pismu izraženo na sljedeći način:

«[...] visoki prosjek, položila pravosudni, služi se kompjuterima, engleskim, član SNSD-a.

Međutim, u sistematizaciji radnih zadataka treba predvidjeti da zadrži svoje sadašnje poslove (izjašnjenja po tužbama, ima značajno iskustvo, taj posao podigla na vrlo visok nivo u Vladi, gdje god ima veći problem konsultuje me) i uz njene dosadašnje poslove dodati joj nova zaduženja.

[...]»

(stranica četvrta, pasus jedan i dva).

20. Sudija Krstan Simić je nakon 30. novembra 2009. godine davao više intervjuua u elektronskim i pisanim medijima. Tako je, između ostalog, 31. decembra 2009. godine i 7. januara 2010. godine dao intervjuje za reviju «Slobodna Bosna» iz Sarajeva. U članku pod nazivom «Jazavac pred Ustavnim sudom, Slučaj Simić» od 31. decembra 2009. godine, na stranici 18, sudija Simić je izjavio:

«Podijeliću, kada za to dođe vrijeme, sa čitaocima Slobodne Bosne sva saznanja do kojih sam došao za vrijeme svog mandata, a koji mogu ozbiljno kompromitovati rad Ustavnog suda, sudija ali i pojedinih visokih političara».

21. U članku revije «Slobodna Bosna» od 7. januara 2010. godine, na stranici 47, pod naslovom «Dugi prsti, duži jezik», novinarka N. D., sadržani su, između ostalog, i sljedeći citati sudije Simića:

«Pojasniću ko i na koji način radi u Ustavnom sudu BiH i koliko se kriminal ugnijezdio u najvišu pravosudnu instancu jedne države. A dokaze imam sve.»

«Umoran sam od toga da šutim o tuđem kriminalu, umoran od priče o radu Ustavnog suda koja uvijek završava korupcijom, umoran od uplitanja kriminala i politike u naš rad.»

«Nema države na svijetu kao što je BiH. Nemamo druge institucije, osim ove u kojoj ja radim, koja bi štitila pravo i pravdu. Nažalost, ona to ne radi.»

22. Osim navedenog, sudija Simić je 8. januara 2010. godine, bez znanja i odobrenja Ustavnog suda, organizirao press-konferenciju u Banjoj Luci. Na press-konferenciji je, između ostalog, iznosio određene stavove u vezi sa pismom upućenim Miloradu Dodiku, postupkom donošenja odluka u Ustavnom sudu i pojedinim odlukama, nezavisnosti Ustavnog suda i drugim pitanjima.

IV. Prijedlog za razrješenje

23. U Prijedlogu za razrješenje sudije Simića broj K-I-15/10 od 4. marta 2010. godine navodi se da je sudija Simić postupao nesavjesno kao sudija i teško narušio ugled Ustavnog suda, ugled i dostojanstvo sudija Ustavnog suda, te svoj ugled i dostojanstvo kao sudije Ustavnog suda. Time je prekršio član 94. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda.

24. U Prijedlogu za razrješenje sudiji Simiću se stavlja na teret da je samom činjenicom da je pisao pismo predsjedniku SNSD-a i predsjedniku Vlade Republike Srpske, a posebno sadržajem tog pisma, zatim izjavama datim za reviju «Slobodna Bosna» iz Sarajeva od 31. decembra 2009. godine i 7. januara 2010. godine, te održavanjem press-konferencije u Banjoj Luci 8. januara 2010. godine, povrijedio st. 1. i 2. člana 94. Pravila Ustavnog suda.

25. U Prijedlogu se navodi da je neprikladno da sudija Ustavnog suda ima pisanu komunikaciju s predstavnicima političkih partija i izvršne vlasti na način na koji je to učinio sudija Simić. Takav

način komunikacije predstavlja «neprikladan odnos sudije i predstavnika političkih partija, kao i [stvara] efekt mogućeg preferencijalnog tretmana jedne od strana u postupku i brisanja barijera između sudske i drugih vlasti». Dalje, u Prijedlogu za razrješenje se tvrdi da se iz sadržaja pisma «objektivnom posmatraču stvara neotklonjiv utisak da sudija Krstan Simić nije prekinuo odnos sa svojom bivšom političkom strankom i njenim predsjednikom, te da je spreman da i dalje ima takve kontakte. Štaviše, on ih i inicira». Također, u Prijedlogu se navodi da je sudija Simić iznosio vlastito mišljenje o određenim predmetima Ustavnog suda na način koji «objektivno dovodi u pitanje nepristranost sudije i njegovo izuzeće iz takvih predmeta».

26. U vezi s intervjuima za reviju «Slobodna Bosna» iz Sarajeva od 31. decembra 2009. godine i 7. januara 2010. godine, u Prijedlogu se navodi da je sudija Simić «morao biti svjestan da prihvatanjem sudijske funkcije prihvata i određena ograničenja kada su u pitanju javni istupi. Ta ograničenja, upravo, imaju za cilj zaštitu javnog interesa – povjerenja javnosti u pravosuđe, zaštitu njegove nezavisnosti i nepristranosti, integriteta, ugleda i časti sudija». U Prijedlogu je navedeno:

«Prema tome, samoinicijativni individualni istup u javnosti sudije, kao člana kolektivnog sudskog organa, putem pisanih medija, čija svrha je iznošenje teških kompromitacija i optužbi na račun drugih sudija Ustavnog suda BiH i Suda kao cjeline, te njihova diskvalifikacija – u potpunosti je suprotna visokim sudskim standardima sudijskog ponašanja. Takve aktivnosti dovode u pitanje povjerenje javnosti u pravosuđe kao vlast i sudove kao institucije. Suprotno tome, takve aktivnosti djeluju negativno na javnost kada je u pitanju njeno povjerenje u sudsku vlast.

Osim toga, ovakvi istupi u javnosti, čak i kada bi bili osnovani, krajnje su neprofesionalni i suprotni principima pravičnog postupka. Jer, sudija, čak i ako tvrdi da ima dokaze za kriminal pojedinih sudija, ne smije da djeluje vaninstitucionalno, da zauzima svoje stavove u javnosti i prejudicira eventualan ishod protiv njih (presumpcija nevinosti), već mora da koristi relevantan državni sistem, predviđen pozitivnopravnim propisima Bosne i Hercegovine, koji će ispitati takve navode, i to u skladu sa svojim nadležnostima, relevantnom procedurom i materijalnopravnom osnovom.

Prema utvrđenim činjenicama, ne mogu se naći razlozi koji bi sudiju Krstana Simića opravdavali u njegovim postupcima.»

27. Konačno, u Prijedlogu se tvrdi da je press-konferencija od 8. januara 2010. godine u Banjoj Luci organizirana suprotno Pravilima Ustavnog suda.

V. Odgovor sudije Krstana Simića na Prijedlog za razrješenje

28. U svojim odgovorima od 14. januara i 4. maja 2010. godine sudija Krstan Simić navodi da je pismo predsjedniku SNSD-a i predsjedniku Vlade Republike Srpske upućeno njegovom prijatelju, da se radi o privatnom pismu, te da ne postoji njegova saglasnost da se to pismo koristi. Dalje, smatra da su svi medijski članci o njemu i pisma upućena Ustavnom sudu u vezi s njim tendenciozno rukovođeni radi njegovog razrješenja. Tvrdi da razgovor sa novinarkom N. D. nije autoriziran, a da je press-konferenciju od 8. januara 2010. godine održao zbog pritiska koji se vrše na njega. Također, navodi da su sve izjave date u javnosti iznesene u okviru slobode izražavanja.

29. Također, sudija Simić u svom odgovoru analizira više zahtjeva za njegovo izuzeće u određenim predmetima pred Ustavnim sudom (AP 751/09, AP 3368/07, AP 2017/07, AP 709/07, AP 1631/08 i AP 775/08), te daje svoje viđenje ovih zahtjeva. Također, navodi da su u Ustavni sud «naručena» mnogobrojna pisma koja su imala za cilj da se njega kompromitira kao sudiju.

VI. Relevantni propisi

30. Član VI/1.b) Ustava BiH glasi:

Sudije će biti istaknuti pravnici visokog moralnog ugleda.

31. Član VI/1.c) Ustava BiH glasi:

Sudija može biti s razlogom razriješen na osnovu konsenzusa ostalih sudija.

32. Član 11. Pravila Ustavnog suda BiH glasi:

1. Rad Ustavnog suda je javan.

2. Javnost postupka pred Ustavnim sudom osigurava se:

[...]

- davanjem obavještenja o toku postupka;

- dostavom službenih saopćenja sredstvima javnog informiranja;

- održavanjem konferencija za štampu;

[...]

- objavljivanjem donesenih odluka;

[...]

- na drugi način koji odredi Ustavni sud.

33. Član 89. Pravila Ustavnog suda BiH glasi:

Predsjednik Ustavnog suda organizira, rukovodi i nadzire rad Ustavnog suda, zakazuje i predsjedava sjednicama i javnim raspravama, predstavlja Ustavni sud, potpisuje odluke Ustavnog suda, stara se o ostvarivanju saradnje sa drugim institucijama, donosi pojedinačne akte, vrši i druge dužnosti predviđene ovim pravilima i drugim aktima Ustavnog suda.

34. Član 94. Pravila Ustavnog suda glasi:

1. Sudija je dužan funkciju sudije vršiti savjesno.

2. Sudija je dužan čuvati ugled i dostojanstvo Ustavnog suda i ugled i dostojanstvo sudije.

35. Član 101. stav 1. Pravila Ustavnog suda glasi:

1. Sudija može biti razriješen dužnosti sudije prije isteka vremena na koje je izabran, između ostalog, u slučaju:

[...]

- ako funkciju sudije ne vrši u skladu sa članom 94. ovih pravila.

2. Ustavni sud utvrđuje postojanje razloga iz stava 1. ovog člana, razrješava sudiju na osnovu konsenzusa ostalih sudija i o tome obavještava organ koji je izabrao tog sudiju.

VII. Stav Ustavnog suda

36. Ustavni sud je u toku Vanredne plenarne sjednice raspravio prethodna pitanja, izvršio uvid u sve raspoložive dokaze, materijale i dokumentaciju, dao priliku sudiji Simiću da se izjasni na navode o povredi Pravila Ustavnog suda, obavio raspravu, te konsenzusom došao do meritorne odluke da se sudija Krstan Simić mora razriješiti dužnosti sudije Ustavnog suda, u skladu sa članom VI/1.c) Ustava Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 101. stav 1. alineja 5. Pravila Ustavnog suda, zbog povrede člana 94. stav 2. Pravila Ustavnog suda zbog sljedećih razloga:

VII.1. Sadržaj pisma sudije Krstana Simića

37. Ustavni sud, u skladu sa ustavnopravnim principom vladavine prava, mora biti nezavisan i nepristran ustavni organ. To se, u principu, prije svega podrazumijeva u odnosu na izvršnu vlast. Nezavisnost i nepristranost Ustavnog suda pretpostavlja da su sudije Ustavnog suda slobodne, da ne moraju polagati račun bilo kome, kao i da nisu vezani bilo čijim uputama (uporedi presudu Evropskog suda za ljudska prava *Ringeisen protiv Austrije*, serija A, broj 13, od 16. jula 1971. godine, stav 95; *Schiesser protiv Švicarske*, serija A, broj 34, od 4. decembra 1979. godine, stav 29). Štaviše, za sudije Ustavnog suda je nužno ne samo da su zaista nezavisne već i da tako djeluju, što podliježe objektivnom testu (uporedi presudu Evropskog suda za ljudska prava *Campbell i Fell protiv Velike Britanije*, serija A, broj 80, od 28. juna 1984. godine, stav 77. i dalje).

38. Iz sadržaja pisma jasno proizlazi da je predsjednik SNSD-a Milorad Dodik bio u kontaktu sa sudijom Krstanom Simićem (prva stranica pisma) prije pisanja pisma. Sudija Simić je na ove kontakte uzvratio pisanom komunikacijom. Dalje, sudija Simić u pismu navodi da predsjedniku SNSD-a «uvijek stoji na raspolaganju» i otvoreno mu nudi «svoje iskustvo i mogućnosti» (stranica druga, pasus sedmi). Štaviše, on je u pismu samoinicijativno tražio viši stepen saradnje, što jasno proizlazi iz navoda: «Bojim se da malo koristiš moje iskustvo i mogućnosti». Također, sudija Simić otvoreno raspravlja o mogućnosti angažiranja kadra SNSD-a u izvršnoj vlasti Republike Srpske, daje svoje mišljenje i preporuke o takvim licima, te navodi da ga ta lica konsultiraju «gdje god ima veći problem» (stranica četvrta, pasus drugi). Prema tome, sudija Simić daje savjete funkcionerima izvršne vlasti jednog entiteta.

39. Polazeći od navedenog sadržaja pisma, a uzimajući u obzir činjenicu da je sudija Simić prije preuzimanja funkcije sudije Ustavnog suda obavljao funkciju potpredsjednika SNSD-a, kod objektivnog posmatrača se stvara neotklonjiv utisak da sudija Simić nije prekinuo odnos sa svojom bivšom političkom strankom i njenim predsjednikom, te da je spreman da i dalje ima takve kontakte koji su od koristi toj političkoj partiji. Štaviše, on inicira takve odnose. To se jasno zaključuje iz navoda iz pisma u kojima nudi svoje znanje i iskustvo, nudi viši stepen saradnje, te daje vlastita mišljenja i savjete jednom od članova svoje bivše stranke «gdje god ima veći problem» u Vladi Republike Srpske.

40. Takve veze sudije Ustavnog suda i političkih stranaka, odnosno izvršne vlasti entiteta, mogu se definirati kao veze nespojive sa institucionalnom i operativnom nezavisnosti Ustavnog suda, koje svaki sudija mora jačati. U očima javnosti takvi odnosi nanose štetu ugledu Ustavnog suda, pogotovo u odnosu na percepciju njegove nezavisnosti i nepristranosti, tj. zabrane preferencijalnog tretmana određenih stranaka.

41. Prema tome, ovakvim navodima sudija Simić je svjesno ugrozio i nanio štetu nezavisnosti Ustavnog suda. Time je, u smislu člana 94. stav 2. Pravila Ustavnog suda, narušio, kako svoj ugled sudije Ustavnog suda, tako i ugled samog Ustavnog suda.

42. Na ovakav zaključak ne utječe ni činjenica da je predmetno pismo bilo privatne, a ne službene prirode. Također, ni činjenica da su sudija Simić i predsjednik SNSD-a i predsjednik Vlade Republike Srpske Milorad Dodik prijatelji, na šta je ukazao sudija Simić, ne utječe na zaključak Ustavnog suda. Obaveza sudije Ustavnog suda, kao nosioca ustavnosudske vlasti, da u odnosu prema nosiocima drugih vlasti čuva nezavisnosti suda kao institucije i svoju vlastitu nezavisnost, djeluje, kako u privatnim, tako i u službenim odnosima. Prema tome, i pisanjem privatnog pisma može se ugroziti nezavisnost sudije Ustavnog suda i samog Ustavnog suda kao institucije.

VII.2. Javni istupi sudije Krstana Simića

43. Dalje, u intervjuima za reviju «Slobodna Bosna» iz Sarajeva od 31. decembra 2009. godine i 7. januara 2010. godine i na press-konferenciji od 8. januara 2010. godine u Banjoj Luci, sudija Simić je iznio teške kvalifikacije o sudijama Ustavnog suda i samom Ustavnom sudu kao instituciji, dovodeći ih u vezu sa (a) kriminalom, (b) korupcijom, (c) miješanjem politike u rad Ustavnog suda i (d) neobavljanjem ustavne funkcije koja mu je dodijeljena. Štaviše, sudija Simić je iznio tvrdnju da ima dokaze za svoje navode.

44. Sudija Simić nije demantirao citirane izjave, u skladu sa odgovarajućim Zakonom o zaštiti od klevete, niti na bilo koji drugi način. S druge strane, Ustavni sud je 16. februara 2010. godine primio pisanu izjavu novinarkе revije «Slobodna Bosna» N. D. o autentičnosti citiranih izjava sudije Simića. Prema tome, Ustavni sud smatra da su izjave sudije Simića date u javnosti tačno citirane.

45. Sudija Simić se pozvao na slobodu izražavanja koja je zagarantirana članom II/3.h) Ustava BiH i članom 10. Evropske konvencije. Smatra da mu sloboda izražavanja dopušta da izrazi svoje mišljenje javno i na način na koji je on to učinio. Konačno, naveo je da je na njega kao sudiju vršen pritisak, zbog čega je smatrao nužnim i opravdanim da u javnosti iznese svoje mišljenje.

46. Ustavni sud naglašava da je sloboda izražavanja izuzetno bitna za demokratiju i demokratske procese u društvu. Država mora obratiti posebnu pažnju na ovu slobodu. Za član 10. Evropske konvencije je karakteristično da štiti izražavanje koje nosi rizik ugrožavanja, ili zaista

ugrožava interese drugih. Ovaj član štiti ne samo informacije i ideje koje su primljene pozitivno, ili se smatraju bezopasnim, ili prema njima nema stava, već i one koje vrijeđaju, šokiraju i uznemiravaju, a to je ono što zahtijeva tolerantnost i pluralizam bez kojih nema demokratskog društva (uporedi AP 1819/07 od 11. novembra 2009. godine, tačka 35. u vezi sa presudom Evropskog suda za ljudska prava *Handyside protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, serija A, broj 24, od 7. decembra 1976. godine, stav 49). Ovo posebno vrijedi kada se radi o javnim ličnostima ili institucijama vlasti, jer se prag tolerancije mora podići na viši nivo (uporedi presudu Evropskog suda za ljudska prava, *Castells protiv Španije*, serija A, broj 236, od 23. aprila 1992. godine, stav 46).

47. Ipak, sloboda izražavanja iz člana II/3.h) Ustava BiH i člana 10. Evropske konvencije nije apsolutna. Naprotiv, u demokratskim i pravnim državama gotovo nijedno ljudsko pravo i sloboda, ma koliko bili primarni ili značajni, nisu i ne mogu biti apsolutni i neograničeni (uporedi AP 2457/06 od 18. decembra 2008. godine, tačka 32). Tako, prema stavu 2. člana 10. Evropske konvencije, sloboda izražavanja «može podlijegati takvim formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili sankcijama predviđenim zakonom i koje (su) neophodne u demokratskom društvu u interesu [...] očuvanja autoriteta i nepristranosti sudstva».

48. Ustavni sud smatra da sankcija razrješenja sudije sa funkcije sudije Ustavnog suda, na osnovu člana VI/1.c) Ustava Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 101. stav 1. alineja 5. Pravila Ustavnog suda, tj. zbog grube povrede člana 94. stav 2. Pravila Ustavnog suda, može biti opravdana mjera nepoštivanja ograničenja slobode izražavanja.

49. Prema tome, kao što je prethodno navedeno, svaki sudija Ustavnog suda mora biti svjestan da prihvatanjem sudijske funkcije prihvata i određena ograničenja kada su u pitanju javni istupi. Ta ograničenja, upravo, imaju za cilj zaštitu javnog interesa – povjerenja javnosti u ustavnosudsku vlast, zaštitu njegove nezavisnosti i nepristranosti, integriteta, ugleda i časti sudija. Kada sudija istupa u javnosti, on mora nužno voditi računa o zaštiti navedenog javnog interesa.

50. Sudija Krstan Simić je samoinicijativno nastupio u javnosti, putem pisanih medija i organiziranjem press-konferencije. Sudija Simić je bio svjestan da organiziranje press-konferencije na takav način nema uporište u praksi Ustavnog suda, jer je i lično, prije početka press-konferencije, naglasio da je istup protivan stavu Ustavnog suda kada su u pitanju odnosi prema javnosti. Dalje, Ustavni sud smatra da je svrha ovih istupa u javnosti bila iznošenje teške kompromitacije i optužbi na račun drugih sudija Ustavnog suda i Ustavnog suda kao institucije, te njihova diskvalifikacija.

Konačno, sudija Simić je u javnosti iznio tvrdnju da Ustavni sud ne štiti pravo i pravdu, tj. da ne obavlja svoj posao na kvalitetan i profesionalan način. Sudija Simić je javno obećao da će ove teške optužbe na račun Ustavnog suda i njegovih sudija potkrijepiti dokazima izjavivši: «Dokaze imam sve».

51. Ustavni sud smatra da su ovakvi istupi u potpunosti suprotni visokim ustavnosudskim standardima sudijskog ponašanja. Štaviše, čak i kada bi bili osnovani navodi sudije Simića, njegovo postupanje je krajnje neprofesionalno i suprotno principima pravičnog postupka. Naime, sudija, čak i ako tvrdi da ima dokaze za navodni kriminal pojedinih sudija, ne smije djelovati vaninstitucionalno, iznositi svoje stavove u javnosti i prejudicirati eventualan ishod protiv njih (presumpcija nevinosti), već mora koristiti relevantan državni sistem, predviđen pozitivnopravnim propisima u Bosni i Hercegovini, koji omogućava ispitivanje takvih navoda, i to u skladu sa svojim nadležnostima, relevantnom procedurom i materijalnopravnom osnovom. Sudija Simić, prije nego što je iznio svoje stavove i tvrdnje u javnosti, nije ni pokušao da problematizira sporna pitanja u samom Ustavnom sudu, mada je prije istupa u javnosti znao da će mu Ustavni sud, u plenarnom sastavu, dati priliku da se raspravlja o pitanju njegovog položaja u Ustavnom sudu gdje bi mogao iznijeti svoje tvrdnje i stavove. Štaviše, prema saznanju Ustavnog suda, sudija Simić nije ni pokušao da dostavi dokaze nadležnim tužilaštvima u Bosni i Hercegovini.

52. Uzevši u obzir navedeno, istupi sudije Simića u javnosti doveli su u pitanje povjerenje javnosti u ustavnosudsku vlast i u Ustavni sud kao instituciju. Štaviše, takve aktivnosti djelovale su negativno na javnost kada je u pitanju njeno povjerenje u ustavnosudsku vlast, te je time sudija Simić nanio štetu dignitetu Ustavnog suda i njegovih sudija. To, između ostalog, ilustrira i početni komentar novinarkе «Slobodne Bosne» u članku od 31. decembra 2009. godine: «Najviša pravna institucija države, Ustavni sud Bosne i Hercegovine, posljednjih se dana opasno ljulja pod teretom podmetanja, optužbi za korupciju, političkih namještaljki, stranačkih sukoba!».

53. Prema utvrđenim činjenicama, ne mogu se naći razlozi koji bi sudiju Simića opravdavali u njegovim postupcima. Navod da je bio pod pritiskom Ustavni sud ne smatra osnovanim.

54. Na osnovu utvrđenih činjenica, Ustavni sud je zaključio da je sudija Simić svjesno prekoračio dopuštenu granicu slobode izražavanja sudije, čime je narušio ugled i dostojanstvo sudije Ustavnog suda, suprotno članu 94. stav 2. Pravila Ustavnog suda. Na taj način sudija Simić je nanio štetu vlastitom ugledu i dostojanstvu kao sudiji, ostalim sudijama i Ustavnom sudu kao instituciji.

55. S druge strane, Ustavni sud je zaključio da navodi koji su izneseni u Prijedlogu za razrješenje broj K-I-15/10 od 4. marta 2010. godine ne predstavljaju kršenje člana 94. stav 1. Pravila Ustavnog suda.

VII.3. Zaključak

56. Ustavni sud, prije svega, naglašava da radi u veoma složenim pravnim i političkim okolnostima. U ovoj fazi ustavnopravnog razvoja Bosne i Hercegovine uloga Ustavnog suda je veoma značajna i teška, a njegove odluke objektivno imaju značajan utjecaj na političke procese u državi. Ustavni sud, između ostalog, rješava složena ustavnopravna pitanja s dalekosežnim implikacijama u kojima su zakonodavni ili izvršni organi na državnom ili entitetskom nivou često direktni učesnici. Samim tim postoji nepobitan javni interes da Ustavni sud izgradi i čuva svoj ugled, nezavisnost i nepristranost, te da ne dopusti da se navedeni principi ugroze ili naruše. U protivnom, ne samo Ustavni sud kao institucija već i njegove odluke gube na autoritetu. Sudije Ustavnog suda, kao pravnici najvišeg moralnog ugleda, u svakom trenutku moraju biti svjesne ovih principa.

57. Ustavni sud smatra da je sudija Krstan Simić pisanjem pisma predsjedniku SNSD-a i predsjedniku Vlade Republike Srpske, prethodno opisanog sadržaja, kao i istupima u medijima, svjesno grubo povrijedio član 94. stav 2. Pravila Ustavnog suda. On je time nanio štetu ugledu i dostojanstvu Ustavnog suda i ugledu i dostojanstvu sudija, uključujući svoj vlastiti ugled u smislu citirane odredbe Pravila Ustavnog suda. Svojim postupcima sudija Simić je nanio veliku štetu Ustavnom sudu koja se ogleda u narušavanju povjerenja javnosti i vlasti u nezavisnost, nepristranost i profesionalnost rada Ustavnog suda, kao i obezvređivanju postignutih rezultata.

58. Ustavni sud smatra da će dugo trpjeti konzekvence zbog navedenih aktivnosti sudije Krstana Simića i da će morati uložiti dodatni trud kako bi povratio poljuljano povjerenje javnosti i javne vlasti u njegovu samostalnost, nezavisnost, nepristranost i profesionalnost.

59. Na osnovu prethodno navedenog, Ustavni sud smatra da se radi o svjesnom grubom kršenju odredbe člana 94. stav 2. Pravila Ustavnog suda. Ustavni sud smatra da su se stekli uvjeti da se, na osnovu člana VI/1.c) Ustava BiH, donese odluka o razrješenju dužnosti sudije Krstana Simića.

60. Na osnovu člana VI/1.c) Ustava BiH i člana 101. stav 1. alineja 5. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Ustavni sud je jednoglasno odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

61. Ova odluka Ustavnog suda je, u skladu sa članom VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, konačna i obavezujuća i ne podliježe preispitivanju ni pred jednim zakonodavnim, sudskim ili upravnim organom.

Predsjednik

Broj: K-I-15/10

Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Sarajevo, 8. maj 2010. godine

Prof. dr. Miodrag Simović